

Prof. Dr. Peter Schreiner

Mozartstr. 9

D - 82008 Unterhaching / München

☎+(49) 89 82005165

E-mail: Peter.Schreier@uni-koeln.de

München Sitz gr. 314

den 10.3.13

Lieber Herr Hoffmann,

G hat mich sehr gefreut, daß wir uns in der Bayerischen Staatsbibliothek, wenn auch recht kurz, getroffen haben. Ich lege Ihnen das latenische Alphabet aus Ende der Origeneshandschrift in leicht vergrößertem Original und in starker Einzelvergrößerung bei. Vielleicht können Sie mir einige Hinweise über Provenienz und Alter der lat. Buchstaben geben. Der griech. Text, der auf dem Kreuz am Ende steht, ist in dem Beginn der 12. Hdt. (Konstantinopel) zu datieren. α-θι od. θι-α?

Mit besten Grüßen

Peter Schreiner

~~Groß kam es zu der ehel. Figur, mit der
Hef nach dem, eine Testgüte, die man
mit der angibt, wird es zu machen. der 1. Hdt.
denn will sich~~

ΧΕ ΜΟΥ ΦΙΛΑ

ΠΙ, ΣΥΝΤΡΑΠΕ-

ΥΩ ΤΑΠΤΕΙΝ Ω, ΚΑΙ

ΛΕΙΣΘ

ΕΤΕΡΩ

ΙΩ

ΙΕ

DE OCTO BEATITUDINIS

cap. p. 14	XVI	SALIG BIRHT IN ARME	lythiū thaz myar yholle
		lythiū irthio armūxti	Gethultē iō mēguxi
		Quanta uuerst ih sagonū thz	Thaz humilrichi hōaz
		Thū uūnna ioh ouh manag guxi	Bithū mag sīb frouier uē mūxt
cap. p. 15		Salige thie mūlte	loh mūxtes mām mūnte
		thie iro mūxtes uūlātōt	loh brūdō sēf gihātōt
		Buote fleu uūara	Irda filu mara
		Ther biar thon bū buuīrbē	Irāmē thar mīst lūrtē
cap. p. 16		Salig sint ziguxi	Thierō zēgē mūxtē
		Quanta infirīlot thaz sē	Trost filu manag guxi
		Joh gī frouūt in thaz mūxtē	Harō filu manag guxi
cap. p. 17		Infirīlot in thā smerza	loh roza gaz bērtā
		Cuxalichē uūlātōt	thie dūrtē ioh hūngar dūltōt
		Thie iō thē rēthē gīgēnt	loh thāra zūa gēbingērtā
		Sie uūer dōt cōchū uūnne	Mūxtes filu folle
		thaz guxi sē gūnūagon	figun un zīn cūōn
cap. p. 18		Salig thie arm bērtē	loh thie arm uūlā sīgērtē
		Ther mūxtē zithū gīgānē	Thaz iro lēd sē rēthē mērtē
		Sie quānōt sē iō rō anānōt	Thar mār in gūnādōt
		Thar mār gihālē iro mūxtē	loh filu liōbē gūxtē
cap. p. 19		Jūst salidā gūmāntē	lythiū irthē rānāzē gūxtē
		Irstulit mīstulichē ōūgon	Sēlbon trūhtān sēuūōn
		Irstulit iō thē gīgāhē	Mīstulichē uūēh nāhē
		Mīrtēdīnōn gūnūagon	z trūhtānē uūēh sūāgon
cap. p. 20		Thie frīdē sē mē ouh salig	Thie inhērtōr nī āgūn nī hēnāz uūīg
		Matthiū sē thaz gūnūāzōr	Sie gōtē kīnd hāzōr
		Cōt gībē in zīlōnōn	Thē sēlbon nāmōn sēōnōn
		loh tūrtē in thaz gūnūxtē	Mīrtē thē nāmōn gūxtē

Cap. 14. f. 38v. Officed v. Weipenberg

Genevieve f. Birk. Waldo v. Freising Aug. 10. Jr.
(St. Gallen?)

Amelia monacura (19701 + S. 51
No. 15

tudines iordanis & populus meus inde
 bit altitudinem domini maiestatem dei. **ALIA**
 Haec dicit dominus. In die illa erit fons pa-
 tens domus dauid & habitantibus
 iherusalem. **IN PURIFICATIONE SANCHE**
Ecce mitto angelum meum qui praepar-
 auit uiam ante faciem meam & statim ue-
 ni ad templum suum dominator. quem
 uos queritis & angelus testamenti
 quem uos uultis. **ALIA**
Ubi uenit plenitudo temporis. **BE** ante
Apparuit benignitas. **ALIA** **BE**
Apparuit gratia dei saluatoris. **ALIA** **BE**
Settis gratiam domini nostri ihesu christi quia cum
 diues essemus pro nobis pauper factus es ut nos
 illius inopia diuites essemus. **ALIA**
Ego quasi uitis fructificaui sicut uita
 odoris & flores mei fructus honoris &
 honestatis. **U N D E S U P R A**
Ego mater pulchre dilectionis & timo-
 ris & agnitionis & sanctae spei. **ALIA**
Quod impossibile erat legi. **BE** in octaua domini
LEgendum quod uolueris de sancta maria
 In me gratia omnis uitae & ueritatis. in me

P. aggl. (Pav.)
(Photostella)

germ 666

pitans. Zabalonter.	* Floquentissim. gisprachister.	Clivū. id. idolū.
anie. uentno.	* Adprime. Ziturist.	Gremio. in medio.
Fore. esse.	Typo. signo.	Palma. triumphū.
* Expensis. nuzim. gizivgin.	Turgidus. elatus.	Disparuit. euanuit.
Ingens. magnus.	* Yicarivm. vvehsol.	* Ptimact. cinstriugo.
* O perimentū. uperlub.	* Venusti. pulchri. luplibes.	* Consuluit. riet. iadebat.
* Varietas. missivarivvi.	Peritus. doctus.	Euulsa. eruta.
* Trepidica. chubmun. disc.	Gener. eidam.	* Pdecessoris. ford. m.
Hutu. indicio.	Accito. uocato.	Yt pote. utquasi.
Replulo. narrabo.	* Peunctare. uoricon.	Mulione. stabulariū.
Inhians. inspirans.	* Populare. cceptibile. armen.	Exalavit. exsufflauit.
* Loris. iobhalmun.	Non suspicor. non estimo.	* Rastri. grapun. hovvn.
Inpellere. tripan.	Optulit. firgap.	Padus. id. fluxiv.
Deuoluere. decidere.	Onustis. oneratis.	Notario. scriptori.
Ferocitate. crudelitate.	* Satisfactione. mitpuozo.	* Comonitoriū. inbot.
Imen. driscubili.	Intima. profunda.	Confluxit. conuenit.
Remeare. reuertere.	* Subuehente. furintemo.	Cauca. thexru.
Yicaria. mutua.	* Postessione. reiso.	Exenia. dona. oblationes.
Princeps. patricius.	Exorsus. incipiens.	* Designauer. pimarhtun.
Influebat. giprenta.	Extractus. inuitus.	Truncavit. absceidit.
Peruiv. continebat ascensus.	* Eminus. furder.	* Tabes. veneno. miteunde.
not vvecpihabata.	* Hospitari. selidon.	* Ad defectos. dero. Z gangani.
Incepeffa. id. media.	* Balatus. plezunga.	* In posterū. trugmari.
Scipa. rotunditas.	* Sibilus. vvisbilot.	* Certate. iligo.
* Conicere. yatis Ken.	* Stridores. cherrodi.	* Yangas. crapun. hovvn.
Exum. festax.	* Suricum. muso.	* Obsita. puangai.
* Sinus. vvit.	* Monstra. egisun.	Preditus. honoratus.
* Globum. scipun.	* Perepuit. irmarivvart.	* Experiret. piniv. hvvrti.
* Contracta. Zisamanagi. Zogayv.	Dephensus. inuent. arvaraner.	Excreuit. docuit.
Luculema. apta.	Fusoris vim. id. pincerna vim.	Stimulis. castigationibus.
Inbecilla. infirma.	Molitus. machinatus.	* Inpcatus ē. maledicebat.
* Pallesolis. phellolun.	Corruptus. vitatus.	Ciesantino. glesubti.
aga. vualantiv.	Maluit. magis voluit.	* Exagitati. ygremita.
roetius. chappellun.	Exsparsione. exsuetudi.	* Incuria. unruobha.
ren. relescem. renovem.	Effera. grimmax.	Inuia. indoctrina.
vvinida.	* Fastu. vveigiri. supbia.	Aria. angusta.
deuastata.	Inlectus. pluasus.	Ingentia. mag.

Cgm. 5248/2a
2v

ante te ne dedigneris fatigari usque ad regiam ciuitatem &
 bene acceptas preces nostras tuas donare pussimis imperatoribus.
 .viii. Ille uero multę fidei. cōsentans. obediens ad hoc factus ē dō &
 uoluntati ei. & a se datū honorē quantū erat circa beatū osten
 dere uolente. fatigata igitur nauis multipliciter aui uentorū.
 in qua erat scs cū patre ¹⁰⁰ & in profundū mittenda. uide sepe
 memoratus patricius & optimates quicū eo erant una nocte
 in qua tēpestas facta ē patriarchā. modo quidē cū pauperibus
 p nauē ubiq; circū currendū. modo autē iterū cū eis maris in celū
 extendentē. & ab alto adiutoriū abstrahentē. Cumq; in portū
 puenissent. ascendentes uide egypte factus ad dō uocatus hic
 quendā eunuchū coruscantē forma. & aureū sceptrū in dexte
 ra manu tenentē assistentē sibi & dicentē. Veni. iube rex reg
 nantiū queri te. Nihil ergo neglegens. statim aduocat patriciū
 meū. & dicit ei ^{cū} multis lacrimis. Tu quidē o domine ad terrenum
 imperatorē. me uocasti. sed pueniens celestis ante uocauit exi
 gutatē meā. Et trahit ei eunuchi immo angeli uisionē. que
 apparuerat ^{sibi} ei. Gausus ergo & tristis factus is dē gloriosissimus
 uir. impedire scō n̄ potuit. Abunde igitur scs eius repleus oraci
 onib; & imperatorib; has deferens. cū multo honore redire eū in
 Adueniente ^{ergo} eo in p̄p̄riā ciuitatē. que amathunda Cypri iussit
 uocabat. ^{testamētū} testimoniū p̄p̄riū scribere. cito ministris suis p̄cepit
 Velocit̄ uero & sine dilatione chartā & calāmū p̄sentantib; p̄cepit
 sacrū illud os scribere sic. Iohannes seruus ^{dī} p̄p̄riā uero quesup po
 sita ē mihi sacerdoti dignitatē grā dī liber. Grās tibi ago dē.
 qm̄ exaudisti miserā meā. rogantē bonitatē ^{tua} meā ne inueniretur
 morienti mihi nisi unū transmissē. Inueniente enī me in honorabili
 episcopo sc̄issime ecclē alexandrinorū magnę ciuitatis. quā p̄m
 dulgentiā dī suscepi. quando in ea consecratus sū ep̄s. circiter cen
 tenaria octoginta auri. & que ^{accessit} intrauer̄ mihi ab amicis xpi pene
 numerū hominis transcendunt. In se ipsā mentē colligens &
 cognoscens hęc om̄ia dominatoris omniū rē. festinaui om̄ia
 quedā erant dō dare. Unde & q̄t remansit mihi hoc transmissē.

Bayer. Staatsbibliothek München

(Photostelle)

COO:

Germ 5248/20

fl/s:

1V

scripsi in genesi. Crum. incarnata. xpc scilicet ecclesia.
Inde Paulus. Ego autem dico. xpo & in ecclesia. Et conuersi duo. yu.
candelabra aurtia. & in medio. vii. candelabrorum aurtorum. simi-
le filio hominis. Septem candelabra hoc ipse significauit quod sunt
ecclesie. id est uniuersale ecclesiam. diuina eorum lumina scientie simul
& amoris incendiū pberit donis septem formis sps referta. Sed nō
incongrue in septem candelabris auratis figurat. Habet enim ecclesia
aurati colorē q̄a resulget diuina sapientia. de qua scriptū ē.
Et auris desiderabilis repletis more sapientis. Habet lucer-
na quod lucet uerbo & exemplo. uita qd Paulus dicit. In me-
dio nationis prauę & puerse. ut quos lucetis sic luminaria
in mundo. uerbi uirtutes continent. & ecclesia. Habet quoque
longitudinē in longanimitate. sicut & p seuerantia. dicitur
dño. Qui p seuerauerit usq; in finē. hic saluus erit. Quia candelabrum
cadendo pducit. satis conuenit ecclesie. que diuersis afflic-
tibus seculo pssuris. ut quas consolationē adhibet dñs illi dicens.
non ambulaueris in igne nō cōbureris. & flamma nō ardebit in
te. Et ppheta. Conuersta manus nra ad u. & excoq. ad pñu
scoria tua. Et bene in medio. vii. candelabrorum aurtorum. in
habet simile filio hominis. q̄a xpc q̄ ecclesie sunt p sicut. & p
dendo capite. in medio electorum suorum. sed in illud. Ubi duo
tres conueruantur.

Ad dñm. quando agni sepa-
sinistrat. quia non felicitas
quib; & dicitur. nō
dextera ppheta. ecclesie dicit
nō. & suscipiet te dextera iusti-
partē acutus exibat. Gladius
ac noui testamēti intelligit.
qd ē uerbu dñi. Qui gladius dñi
dñi dicit. Non in sole pante
perdit de ore dñi. Utraq; autē
hinc culpas operis. illinc tra-
cni testamēti dñi. Non occi-
qui irascit frī suo reus erit.
concupiscendū tā. & ecclesia.
partē acutus. quia diu. in
Non ueni pacē mittere ut
patre aduersus filiu. & fili-
ideo gladius bis acutus uoca-
trius in format. & pfectus.
Audit enim simplex quis
pōnt in animo suo hęc clau-
p di uerbu acarnalib; de pto.

München, 11. 2. 1900, 407, Einband hinten

qd dicitur homines facere. qd ille qd cib.
trahitur qd qd dicitur dicitur. implet in
similia digne dicitur. t. esiduat. t.
terre. t. q. mortuo. suscitaret. in
p. p. ut miranda. factus ut ut
similia sustineret. donec p. t. p.
op. a. d. s. c. angli. t. omnes p. d. g. t.
Hec nos si digne. tam p. modum
mirabilia s. op. a. t. u. a. d. n. c. d. s. o. p.
ordine induit. s. homine. more
los deuat. t. t. u. a. d. u. a. t. u. u. u. u.
mus in geneli qd d. s. c. o. m. p. s. t. t. t. t.
luu. de leu. s. s. t. t. a. d. h. e. n. t. n. o. c. t. t.
deuat. p. q. m. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. t. s. u. o. u.
gentes. r. e. c. e. s. s. e. r. a. d. i. c. u. l. u. i. p. t. s. e.
abrah. e. s. e. m. i. n. i. c. t. q. u. i. l. o. n. g. o. t. e.
gauer. c. u. d. i. c. e. n. t. e. s. H. u. n. e. s. i. d. e. m.
m. o. r. t. u. t. r. a. d. i. d. e. r. R. e. c. e. s. s. e. r. a. d. i. c. u. l. u. i. p. t. s. e.
a. u. e. r. e. s. q. a. s. i. e. i. n. s. t. i. t. u. t. a. p. u. d. m. s.
d. i. l. e. c. t. i. o. n. e. c. u. t. i. m. a. n. e. a. t. q. a. u. a. b. o.
t. l. l. e. g. i. t. d. e. b. e. n. e. f. i. c. i. o. n. e. s. i. p. s. i. q.
a. l. i. u. d. a. p. p. u. r. a. l. i. o. m. e. d. i. c. t. l. i. b. r. a.

illis ih̄s; Nunquā legistis inscripturū. lapidē quē rep̄bauer
 ædificantes. hic fact^{us} ē in caput anguli; A dñō factū ē
 istud. & est mirabile in oculis nr̄is. Ideo dico uob̄ quia
 auferetur a uob̄ regnū ei. & dabit^{ur} genti facienti fruc
 tus eius; Et qui ceciderit sup lapidē istū. confringetur;
 Sup quē uero ceciderit. conteret^{ur} eū; Et cum audissent
 principes sacerdotū & pharisei parabolas ei. cognouerunt
 quod de ipsis diceret; Et querentes eū tenere. timuer
 turbas; Qm̄ sc̄i prophētam eū habebant;

OF. Dñe in auxilium meū respice confundantur & reuerantur qui querunt animam
 meam ut auferant eam; SECRETUM

Hæc in nob̄ sacrificia dñi. et actione p̄maneat & operatione
 confirmetur. P. In domino seruabis nos & custodies nos a generatione
 hac in eternum; AD COMPLETUM

Fac nos dñe q̄s accepto pignore salutis æternæ. sic ten
 deret^{ur} donec ueniat ut ad eā uenire possimus P. SVMP

IN DEO LAUDABO VERBUM IN DOMIN
 deo sperari non timebo quid faciat mihi

Cordibus nr̄is q̄s dñe grām
 infunde. ut sic ab eis co
 ita sensus q̄q; nr̄os anoxen
 dieb; illis;

Neaman princeps milicie r
 mag^{us} apud dñm suū et
 lū em̄. dedit dñs salutē
 fortis et diues. s̄ leprosu
 ressi fuerant latrunculi
 rant electa iust. puella par
 obsequio uxoris neaman;
 nā suā; Utinā fuisset ei
 qui est infamaria p̄ celo
 pra quā habet. Inuenerit

prospice ita ut sexaginta
 ierusalē. nomine emmaus. Et ipsi
 uebant adinuicē. de his omnib; qua
 derant. Et factū ē dū fabularentur
 eū quere rent. et ipse ih̄s appropin
 ns ibat eū illis. Oculi autē illorū
 bant. ne eū agnoscerent. Et ait ad
 . Quisunt hi sermones quos con fer
 idinuicē ambulantes & estis tristes?
 espondens unus cui nom. cleophas
 ei. Tu solus peregrinus es in hiero
 & n̄ cognouisti. quē facta sunt in
 his diebus. Quib; ille dix. Quae.
 xerunt. De ih̄u nazareno. qui fuit
 ppheta potens in opere & sermone.
 dō et omni populo. et quomodo
 derunt eū summi sacerdotes et prin
 nri in damnationē mortis. & cruci
 unt eū. Nos autē sperabamus quia
 eet redempturus isrl̄. Et nunc sup

facta ē. qm̄ hanc d̄s adimpleta
 nris. Resuscitans ih̄m xp̄m dñm
 Haec dies. V Dicant nunc qui redempti sunt
 quos redemit de manu inimici & de regni
 A e uia Obtulerunt discipuli do
 tam p̄s eis assu & fauim mellis.
 In ill Stabat ih̄s in medio du
 lorū suorū & dic eis. Pax uob. Ego
 nolite timere. Con turbati uero
 territi. existimabant se sp̄m uid
 Et dix eis. Quid turbati estis. &
 tationes ascendunt incorda uia
 Videte manus meas et pedes. quia
 ipse sū. Palpate & uidete quia
 carnē & ossa n̄ habet sic me uic
 habere. Et cū hoc dixisset. ost
 dit eis manus & p̄ades. Aduc
 illis n̄ credentib; & mirantib; p̄g
 dio dix. Habetis hic aliquid

20 inc. 2

814.º

Duplum

2044

Stellomus

Stellomus 1243

94 2185

R

Bayern Staatsbibliothek
Photostelle
80328 MÜNCHEN

Hierusalem. nomine emmaus. Et ipsi
uebant adinuicem. de his omnibus quae
derant. Et factum est dum fabularentur
eum querebant. et ipse ihesus appropin-
quabat cum illis. Oculi autem illorum
bant. ne eum agnoscerent. Et ait ad
eos. Quisunt hi sermones quos confer-
adinuicem ambulantes & estis tristes?
Respondens unus cui nomen cleophas
et. Tu solus peregrinus es in hierusalem
& non cognouisti. quae facta sunt in
his diebus. Quibus ille dixit. Quae
xerunt. De ihesu nazareno. qui fuit
propheta potens in opere & sermone.
dicens et omni populo. et quomodo
derunt eum summi sacerdotes et prin-
cipales nostri in damnationem mortis. & cruci-
averunt eum. Nos autem sperabamus quia
esset redempturus israel. Et nunc super

facta est. quoniam hanc dei adimpleti-
mus. Resuscitans ihesum christum dominum
Haec dies. V. Dicant nunc qui redempti sunt ad
quos redemit de manu inimici & deroga omnes egerunt
A et uia. Obtrulerunt discipuli do-
minum. In illis. Stabat ihesus in medio du-
lorum suorum. & dicit eis. Pax uobis. Ego
nolite timere. Conturbati uero
territi. existimabant se spiritum uidere
Et dixit eis. Quid turbati estis. &
tationes ascendunt in corda uestra
Uidete manus meas et pedes. quia
ipse sum. Palpate & uidete quia
carnem & ossa non habet sicut me uide-
habere. Et cum hoc dixisset. ostendit
eis manus & pedes. Ad uocauit
illis incredentibus & mirantibus per
dixit. Habetis hic aliquid.

814.0

Duplum.

2044

Johninus

Stam 1243

qm 2185

Lat. estis xpm induistis alleluia
 e munere uegitati. qñ dñe ut hoc
 auriliū. fides sc̃p uita p̃ficite. f.
 creaturę famulos tuos quos some
 manis. quosq. gr̃e tuę plenitudine
 ptionis sorte facias dignant̃ asseribit
 alleluia
 lac con cupiscent̃ attā attā attā
 dñ ut qui festa paschalia p̃egimus. h̃p
 mb. et uita teneamus. f. + sp̃ dñ
 natū ē ex dō uincit mundū. et hec
 uincit mundū fides ña. Quis ē aut̃
 ū nisi qui credit qm̃ ihs ē filius dñ
 aquā et sanguinē. ihs xpc. Non in a
 aqua et sanguine. et sp̃s ē qui testifica
 ritas. quia tres s̃ q̃ testimoniū dar̃
 guis et tres unū s̃. S̃ testimoniū homi
 testimoniū dñ maius ē. qm̃ hoc ē testi

mors illi uita
 q̃ ill. Cū esset sero die illa una sabbator et fores ei
 clausę. ubi erant discipuli congregati. p̃p̃t m̃tā i
 cleos. Venit ihs et stetit in medio eor. et di. p̃sa
 uobis. Et cū hoc dixisset ostendit eis manus et cla
 uis. I ego discipuli. uiso dñō. Dixit t̃p̃o eis t̃trū
 Pax uob. Sic misit me pat̃. et ego mitto uos. Hęc cū
 dixisset. insufflauit et diē eis. Accipite sp̃m sc̃m. q
 remiseritis peccata remittunt̃ eis. et quos retinueris
 de tenta s̃. Tomas aut̃ uñs de duodeci q̃dr̃ dy dy
 ñ erat cū eis quando uenit ihs. Dixer̃ ego ei alii c
 cipuli. Vidimus dñm. Ille aut̃ dixit eis. Hui uir
 ro in manib. et firurā clauor. et mittā digitū me
 in locū clauor. et mittā manū meā. in lat̃ ei ñ credi
 Et p̃ d̃es octo. iterum erant discipuli ei m̃t. et thom
 cū eis. Venit ihs ianuis clausis. et stetit in medio et
 Pax uob. Deinde diē thomē. Infer digitū tuū huc.
 uide manus meas. et asser. manū tuā et mitte inl.

✓
Bayerische Staatsbibliothek
Photostelle
80328 MÜNCHEN

lati estis xpm induistis alleluia

et munere ueritati. qm dñe ut hoc
auxiliu. fides sep uita. p ficit. f.
creaturę famulos tuos quos forme
mat. quosq. grę tuę plenitudine
puonis sorte facias dignant asseribi

^{Alleluia}
Alleluia
^{lac concupiscentie} attā attā attā I Exultate dñi

dñi ut qui festa paschalia p egimus. hę
omib. et uita teneamus. f. t. p. d. l.

natu ē ex dō uincit mundū. et hoc
uincit mundū fides nra. Quis ē autē
hū nisi qui credit qm ihs ē filius dñi
aqua et sanguine. ihs xpc. Non in a
aqua et sanguine. et sps ē qui testifica
ritas. quia tres s. q. testimoniū dar
guis et tres unū s. S. testimoniu homi
testimoniu dñi maius ē. qm hoc ē testi

mors illi uita

et ill. Cū esset sero die illa una sabbator et fores ei
clausę. ubi erant discipuli congregati. ppter m. t. i.
deos. Venit ihs et stetit in medio eor. et dixit eis. Pa
uobis. Et cū hoc dixisset ostendit eis manus et la
gauri. s. ergo discipuli. uiso dñō. Dicit ergo eis iterū
Pax uob. Sic misit me pater. et ego mitto uos. Hęc cū
dixisset. insusflauit et dixit eis. Accipite spm scm. q
remiseritis peccata remittuntur eis. et quos retinueris
de terra s. Tomas autē unus de duodecim qd dñs dñs
n erat cū eis quando uenit ihs. Dixer ergo ei alii c
cipuli. Vidimus dñm. Ille autē dixit eis. Huius ui
ro in manib. et fixurā clauor. et mittā digitū me
in locū clauor. et mittā manū meā. in lat. ei. n. credō
Et p. dñs octo. iterum erant discipuli ei. unū. et thom
cū eis. Venit ihs ianuis clausis. et stetit in medio et
Pax uob. Deinde dixit thome. Infer digitū tuū huc
uide manus meas. et asser. manū tuā et mitte in.

74

re mairie interze si in enarand a Camer
Munda. S.B. 2° Dec. c.a. 1721*

S. claudii nicostimi. hoc aspectu p.

ta dicitur, sic ne ecclesii uel in omni uita
humane quisquis se uult uideri quod non ē.
hypocritae, simulat enim iustum non exhibet
quia totum fructum in laude hominum ponit.
quam possunt & iam simulantes percipere.
dum fallunt eos quibus uidentur boni
ab eis laudantur. sed tales ab in-
spectore cordis dō mercedem non capi-
unt. nisi fallaciae supplicium; ab homi-
nibus autem inquit percipiunt merce-
dem suam. rectissime quia. h. dicitur.

Recedite a me operarii idolorum, nomen enim
meum habuistis sed opera mea non fecistis.
Illi ergo percipiunt mercedem suam
qui non ab aliud aeternam faciunt.
nisi ut glorificentur ab hominibus.
Non si glorificentur ab hominibus sed si dō
faciant ut glorificentur. sicut superius
tractatum ē; laus enim humana non appeti-
t recte faciente. sed sequi debet recte faciente.
ut illi proficiant. qui & iam imitari possunt

uocamur ad aeternam heredita-
mus xpi coheredes. & in ad op-
orum ueniamus. Non est merito-
rum. sed gratia edī. eandem ip-
sorum principio ponimus.
Pater noster, quo nomine & cari-
tur. Quid enim carius filius
quam pater? & supplex affectus
homines dicunt dō pater noster
quaedam in paterandi praesump-
tionem sumus. cum prius quam
pateremur tam magnū donum
ut signamur dicere pater noster
enim iam non dē filius petentibus.
ipsum ante dederit ut filii essent
mo quanta cura animi tangit. u-
pater noster. tanto patre non
Si enim quis quam plebis senatoris
oris & atq; ab eo ipso patre uocar-
sine dubio trepidabit. nec facile
cogitans humanitatem generis sui.

Lit.: ESCHER – SCHWEIZER, UB Zürich 1, S. 70–73 Nr. 160; KLÄUI, Urbare und Rödel 2, S. 246–250 Nr. 1; STEINER, Alte Rotuli S. 43–46. – Facs.: FISCHER, Von Königszinsen Taf. 18; SMAH 4, Taf. XVI.

Zürich, Staatsarchiv, C II 2 Nr. 7

Abb. 236

Urkunde Herzog Burchards von Schwaben für St. Felix und Regula, Zürich, vom 4. oder 5. Januar 924; 23,5 x 28 cm.

Schreiber: *Liutingus*. Gute Buchschrift, die erste Zeile in Capitalis rustica; die Minuskel nur wenig nach rechts geneigt, das g schmal und nach unten gezogen, N gelegentlich als Minuskel, die et-Ligatur eng in die Diagonale gepreßt, x und orum-Ligatur beginnen unten links mit einfachem Strich (ohne Biegung).

Lit.: ESCHER – SCHWEIZER, UB Zürich 1, S. 79 f. Nr. 188. – Facs.: MAURER, Herzog von Schwaben S. 317 Abb. 20; FLÜELER – FLÜELER-GRAUWILER, Geschichte 1, S. 134.

Zürich, Staatsarchiv, C II 2 Nr. 8

Urkunde des Ratpreht für St. Felix und Regula, Zürich, vom 16. August 931; 34 x 20 cm.

Schreiber: *Vuicharius diaconus in uice Liutingi*. Obwohl sich ein anderer Schreiber nennt und die Notarszeichen verschieden sind, ist dieses Stück offenbar von derselben Hand wie die Urkunde Herzog Burchards geschrieben. Von ihr unterscheidet sich Nr. 8 nur dadurch, daß die Ober- und Unterlängen etwas ausgezogen worden sind, ohne allerdings den Eindruck von Buchschrift wesentlich zu stören. Unter diesen Umständen gibt es mehrere Möglichkeiten: Nr. 7 könnte (ebenso wie Nr. 8) ein Original sein, das Liuting ausfertigen ließ, ohne den „Vertreter“ Wichard zu nennen; nur Nr. 8 könnte ein Original sein; oder schließlich könnten beide Urkunden Kopien sein, freilich nicht sehr viel spätere. Nr. 8 hat von der Hand des Recto den Rückvermerk *traditio Ratperti et coninge eius truhtlinde de Hasile XVII kl. Spt. die martis*.

Lit.: ESCHER – SCHWEIZER, UB Zürich 1, S. 86 f. Nr. 194. – Facs.: SMAH 4, Taf. XV.

Zürich, Staatsarchiv, C II 2 Nr. 12

Urkunde der Thiepiric für St. Felix und Regula, Zürich, vom Oktober 964; 18 x 14,2 cm, durch Flecken verunstaltet.

Schreiber: *Ebirhardus cancellarius*. Tüchtige, leicht nach rechts geneigte Buchschrift, die der Schrift der Urkunden Nr. 7 und 8 nicht fernsteht, allerdings ist der Duktus etwas schärfer geworden: g mit großem, offenem Bogen, der schräg nach links unten geht, r und s reichen etwas unter die Zeile, ct- und st-Ligatur, die et-Ligatur in der Diagonale komprimiert.

que sordes immoribus. Utinam
ut eas a sua coniunctione
allat. quoniam ille senator cuius
iudici egestatem. quando
ille hoc contempnit in mendico
se potest humanarum rerum
estate deuenire. Quod autem
dormores numquam cadit.
^{si referimus} misericordie ipsius qui hoc a
vigil. ut patet nunc. sit. quod
ut sed sola bona uoluntate compara
st. Ammonentur & iam hic diuites
ere nobiles secundum idem. cum christi
runt non supbire aduersus pau.
& ignobiles. Quoniam simul dicunt do
mum. quod non possunt uere ac
cere. Nisi se fratres esse cognoscant.
ergo uoce noui testamenti populus
ad aderam hereditatem
us & dicat. Pater noster qui es in co
est in seculis & iustis. Non enim
lo corum contineantur. de suis

tum bonum. id est. in seculis. id est. in
sa. et in seculis. id est. in seculis. id est. in
de. in seculis. id est. in seculis. id est. in
commemoratione. id est. in seculis. id est. in
Quam. id est. in seculis. id est. in seculis. id est. in
mercedem. id est. in seculis. id est. in seculis. id est. in
ur. in seculis. id est. in seculis. id est. in seculis. id est. in
monstrat. id est. in seculis. id est. in seculis. id est. in
ne humanam. id est. in seculis. id est. in seculis. id est. in
opum. id est. in seculis. id est. in seculis. id est. in
ea nos. id est. in seculis. id est. in seculis. id est. in
ergo facis. id est. in seculis. id est. in seculis. id est. in
Nobis inquit. id est. in seculis. id est. in seculis. id est. in
Manifestum est. id est. in seculis. id est. in seculis. id est. in
oculis. id est. in seculis. id est. in seculis. id est. in
corde gestat. id est. in seculis. id est. in seculis. id est. in
latores. id est. in seculis. id est. in seculis. id est. in
sonarum alienarum. id est. in seculis. id est. in seculis. id est. in
fabulis. id est. in seculis. id est. in seculis. id est. in
memoris. id est. in seculis. id est. in seculis. id est. in
qua. id est. in seculis. id est. in seculis. id est. in

Lit.: ESCHER – SCHWEIZER, UB Zürich 1, S. 98 Nr. 208. – Facs.: SMAH 4, Taf. XVI.

Zürich, Staatsarchiv, C II 2 Nr. 14

Urkunde des Kundelo für St. Felix und Regula, Zürich, von 1036/1037; 22,5 x 17 cm.

Schreiber: *Adelhardus*. Flüssige, aber etwas nachlässige Buchschrift, ein paar von den Namen in kunstloser Capitalis rustica. Leicht nach rechts geneigt, a mit steilem Rücken, rundes d mit kleinem, nach oben züngelndem Strich, g mit etwas größerer, geschlossener Schlinge unter dem Köpfchen; Ober- und Unterlängen eher kurz; der Querstrich der ct- und der st-Ligatur geht vom t-Stamm nur nach rechts, die et-Ligatur breit nach rechts.

Lit.: ESCHER – SCHWEIZER, UB Zürich 1, S. 132 f. Nr. 231. – Facs.: ESCHER – SCHWEIZER, UB Zürich 1, Taf. III.

Zürich, Staatsarchiv, C II 2 Nr. 16b

Verzeichnis der Hörigen von Pfäffikon; 1 Blatt, 13,5 x 16,5 cm; Prov.: Fraumünster, Zürich.

Sechs Zeilen in einer ziemlich großen, festen, disziplinierten Schrift, die der Thieffirc-Urkunde auffallend ähnlich und daher wohl um 960 von einer Zürcher Hand geschrieben worden ist: etwas nach rechts geneigt, vor allem g und et-Ligatur wie sonst in Zürich.

Lit.: SCHNYDER, Urbare S. 3 Nr. 7.

Abb. 239 Zürich, Stadtarchiv, I. A. 1

Diplom Ludwigs des Deutschen für St. Felix und Regula, Zürich, vom 21. Juli 853; 34 x 42 cm.

Die Kopie wurde ca. 1100 angefertigt. Gute Buchschrift, die nur unwesentlich diplomatisch verändert worden ist (ausgezogene und verschnörkelte Oberlängen); die Buchstaben im Mittelband eng gestellt; schmales, nach unten ausgreifendes g, rundes d mit nach links oben schwingendem Strich, x geht unter die Zeile.

Lit.: MGH DLD 67.

Zürich, Stadtarchiv, I. A. 2

Tauschurkunde des Adalbert für St. Felix und Regula, Zürich, vom 4. Februar 883; 19 x 24 cm.

Schreiber: *Liubolf presbyter*. Von anderer Hand als die Urkunde des Adalpern (876); wenig gepflegte Buchschrift, kaum nach rechts geneigt; der untere Bogen des g größer als das Köpfchen, x geht unter die Zeile; ct, st und orum in Ligatur; que und bus durch Semikolon gekürzt.

conducit.
BEATOS qui in te, ecclesiam
regnum et pauperem. indiet
sabit eum dñs. Oñs conseruet
iusticiam. et beatum faciat eum. hunc
tradit eum in manum inimicorum
nisi opem ferat illi. per lectum doloris
sinistrarum eius. uersasti in in firmi.
Ego conuincere me. per ad
meam iniquitatem peccaui tibi.
inimici mei dixerunt mala mihi. et
rictur et peribit nomen eius.
Et congregabatur ut uideret. uat
batur cor eius congregauit in quibus
Et gloriatur peras. et loquebatur in
aduersum me. iurabant omnes in
aduersum me. cogitabant mala in
cor meum. quum constiterunt ad
me. quum dormit non adiciet ut
et in cor meum. In quo spera

cor. Luc. 11.
EATOS QUINTE. Lect.

egrum et pauperum. indies

habitu n. inf. Oms conseruet

inficet eum. et beatum faciat eum

traditum in manus inimicorum

et opem ferat illi super lectum

prostratum. eum. uersasti in

genua. et miserere mei: par

teon. in. etiam peccavi tibi

iniqui. et dixerunt mala mihi

factur et peribit nomen eius.

Et congregatus ut uideret

latur cor eius congregavit in

genua. et prae. et lo. et

aduersum. iurabant omni

aduersum. cogitabant mala

et. quum constituerunt ad

et dormit non adiciet

et meae. In quo. spera

in misericordiam tuam: et ueni
in a concilio multo . . .
dñe ne longe facias miserationes
in misericordia tua et ueritas tua
conseruerunt me . . .
non dederunt me mala quorum me
circumtulisti: comprehenderunt me iniqui
et non potui ut uiderem . . .
tae sunt super capillos capitis mei
non dereliquit me . . .
ut tibi dñe ut eruas me: dñe
aduersum me respice . . .
conuertantur et reuerentur simul: qui per
manum meam ut auferant eam . . .
conuertantur retrorsum: et reuertantur
quia uolunt mihi mala . . .
confestim confusionem suam: et
conuertantur mihi euge euge . . .
et laetentur super te omnes qui
conuertantur: et dicant semper magnificetur

discumbente eo in domo . ecce multi pu
blicani & peccatores . uenientes discumbe
bant cū ihū & discipulis eius . Et uidentes
pharisei . dicebant discipulis eius . Quare
cum publicanis & peccatoribus manducat
magister ur̄ . At ih̄s audiens ait . Non est
opus ualentibus medicus . sed male habentib;
Euntes autē discite . quid est misericordiam
uolo . & non sacrificium . Non enī ueni uoca
re iustos . sed peccatores . DOM. xvij.

VII. IECI EPBI PA APTI ADEPHESIOS.

FRS . Obsecro itaq; uos ego uinctus in dñō .
ut digne ambuletis uocatione qua uocati
estis . cū omni humilitate & mansuetudine .
cū patientia subportantes inuicē in caritate .
solliciti seruare unitatē sp̄s . in uinculo pa
cis . Unum corpus . & unus sp̄s . sicut uocati
estis in una spe uocationis ur̄ae . Unus dñs .
una fides . unum baptisma . unus d̄s & pat̄
omniū . qui sup omnes & per omnia . & in om

N^ULL^U T^{EM}P^U. C^Um intraret ih̄s in domum
cuiusdā principis phariseorū sabbato mandu-
care panem. & ipsi obseruabant eū. Et ecce
homo quidam h̄dropicus. erat ante illum.
Et respondens ih̄s. dixit ad legis peritos. &
phar^{is}eos dicens. Silicet sabbato curare. At il-
li tacuerunt. Ipse uero adphensum. sanauit
eū ac dimisit. Et respondens ad illos dixit.
Cuius urūm asinus aut bos in puteum cadit.
& non continuo extrahet illū die sabbati.
Et non poterant adhuc respondere illi. Di-
cebat autē & ad inuitatos parabolā. intendens
quomodo primos accubitus eligerent. dicens
ad illos. Cū inuitatus fueris ad nuptias. non
discumbas in primo loco. ne forte honorati-
or te sit inuitatus ab illo. & ueniens is qui
te & illum uocauit. dicat tibi. da huic
locum. & tunc incipias eū rubore. nouis-
simum locū tenere. Sed cū uocatus fueris.
uade recumbe in nouissimo loco. ut cum

adque accedentes in
adeo aut electi & honorificati. Et ipsi tamquam lapides vivi super
edificati domos spirituales sacerdotium sanctum offerre spirituales
hostias acceptabiles deo per Iesum Christum. Propter quod continet scriptura
Ecce pono lapidem in frontem lapidem summum angularem electum preci
osum & omnes qui credunt in eum non confundentur. Vobis igitur honor cre
dentibus non credentibus autem lapis quem reprobaverunt edificantes
hic factus est in caput anguli. Et lapis offensionis & petra scandali
talis qui offendunt in verbo nec credunt in quo & positi sunt.

40. Inc. c. a.

1369 z.

betty K. W.

bilings.

Bayer. Staatsbibliothek München

(Handschriftl.)

40 Inc. c. a 1369²
vorder Spiegel